అయిదవవాడు

క్రితం రోజు పెట్టిన చోటే ఉన్న ఉత్తరాన్ని తీసి మరోసారి చదువుకుంది సుమలత. ఆ ఉత్తరం మెరుపై, ఉరుమై, కుండపోత వర్షమై సుమలత పూర్తిగా తడిసిపోయింది. ఆనందంతో అణువణువూ ఉత్తేజంతో నవయవ్వనం.. గడ్డ కట్టిన ఎద మంచు గుహలో విద్యుత్ ప్రవాహం...

"ప్రియమైన సుమలతా!

కలల్లో కళ్లల్లో కదలాడుతున్న ప్రేయసీ! హంస రాయబారం ఫలించని దమయంతీ! ప్రవరాఖ్యుని పొందని ప్రియ వరూధినీ! ముని ఆశ్రమ శకుంతలా! ఈ దుష్యంతుడికి భరతుడిని ఎప్పుడు కని యిస్తావు. చారుదత్తుని పొందని ప్రియ వసంతసేనా! ద్రౌపదీ పంచభర్తృకా అహల్యా శాపవిమోచినీ! నిన్ను చూడక ఎన్నాళ్లయిందో, నా అణువణువూ నిన్ను చూడాలని నిన్ను స్పర్శించాలని ఎంత పరితపిస్తున్నదో.

సుమా! అనుపమా! గాలవ్యునికి శరీరం అద్దెకివ్వబడిన మాధవీ! మహాభారత మూలపుటమ్మ మాధవిలా ఎన్ని యుగాలు గతించనీ.. తిరిగి తిరిగి బయల్దేరిన చోటికే చేరుతావని ఎదురు చూస్తాను. నీ కోసం జీవితమంతా చకోరమై ఎదురు చూసే మనిషొకరున్నారని క్షణమైనా గుర్తుంచుకో, నాకు జీవితాన్ని, విశ్వాసాన్నిచ్చిన నా హృదయేశ్వరీ! నీ నిర్ణయం ఒక జీవితాన్ని వెలిగిస్తుందని మరిచిపోకు.

ఇపుడు చక్కని సందర్భం కల్సి వచ్చింది. మన ధర్మరాజు కూతురు పెళ్లికి నువ్వు ఒక రోజు ముందుగానే తప్పక వస్తావు. మనం ఇంద్రప్రస్థ లాడ్జిలో కలుసుకుంటాం. నువ్వు తప్పక వస్తావనీ నేను నిన్ను కలుస్తాననీ, నా కలల రాణిని చూస్తాననీ నీలో ఐక్యం అయ్యే ఆ ఘడియ కోసం అనుక్షణం ఎదిరిచూస్తూ...

–నీ అయిదవవాడు

రత్నాకర్ ఆ ఉత్తరం చదివితే ఎంత బావుండు అని కనపడేట్టు టేబిల్ మీద పెట్టింది సుమలత. రత్నాకర్ చదవాలి, చదివి ఎవడీ అయిదవవాడు అని అడగాలి. మిగతా నలుగురు ఎవరు అని గొంతు చించుకొని అరవాలి. తాను ద్రౌపదిలా చిరునవ్వు నవ్వి చెప్పాలి. అతనిలో కసి రేగాలి అని కోరుకుంది సుమలత. కాని రత్నాకర్ ఆ ఉత్తరం చూసినట్టు లేడు. పిల్లలైనా చూసి డాడీకి చూపినట్టు లేరు. అందుకు నిరాశపడిపోయింది సుమలత.

ఆ ఉత్తరం చదివితే రత్నాకర్ తనకు విడాకులిస్తాడు. తానూ అదే కోరుకుంటోంది. తన గురించి ఎన్ని పుకార్లు ప్రచారం అవుతాయో. అయినా అతను చదివితే బావుండేది. తాను కాలేజీ లైఫ్‌లో ఎంత మందికి కలల రాణిగా బతికిందో అందరికీ తెలియాలి. తన ఓరకంటి చూపుతో ప్రేమపూరిత స్పర్శతో తన మాటపై గౌరవంతో ఎంత మంది చదివి ఉద్యోగాలై జీవితాలు గెలుచుకున్నారో అందరికీ తెలియాలి.

కాలేజీ లైఫ్‌లో, విద్యార్థి సంఘాల్లో తిరిగినపుడు ఎన్ని సభలు, ఎన్ని సమస్యలు, ఎంత మందిని ఆర్గనైజ్ చేయడం, పగలూ రాత్రీ... ఎంత ఉత్సాహం. ఎంత మంది స్నేహితులు. ఎంత ఉత్తేజం. ఆ కలలన్నీ ఏమయ్యాయి. ఇపుడు జీవిస్తున్నది అసలు జీవితమేనా! వంటింటికి పరిమితమై గాలవ్యునికి అద్దెకివ్వబడిన మాధవిలా మారిపోయిన బతుకు. అయిదవవాడు ఎంత అద్భుతమైన పోలిక తెచ్చాడు. మహాభారత గాథ- అనుపమా నిరంజన నవల... మాధవి.. చదవమని తానే అతనికిచ్చింది. అయిదవవాడు.. అయిదవవాడు... దయానంద్! ఎంత అందమైన కల. ప్రవరాఖ్యుని పొందని ప్రియ వరూధినీ- అట! కానీ తాను రత్నాకర్‌లో వరూధినిలా ప్రవరాఖ్యుని పొందగలిగిందా! నేను కర్ణున్ని కాదు సుమా! అన్న దయానంద్! దయానంద్‌కు ఒక భరతుడిని కని వుంటే... ఎందుకు వదులుకుందా అదృష్టం..

ఘనీభవించిన జ్ఞాపకాలు కరిగిన ప్రవాహం.

❋ ❋ ❋ ❋

“నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను సుమలతా” దయానంద్ నేలచూపులు. మాట తడబాటు.

“పదిహేడు” అనుకుంది తాను. కాని పెదవులు విడివడలేదు.

“నిజం సుమలతా! మనం పెళ్లి చేసుకుందాం” ఈసారి తన కళ్లలోకి చూశాడు దయానంద్. అతని కళ్లలో ఆత్మవిశ్వాసం. నిజాయితీ. అమాయకత్వం. ఆ చూపులో ఒక వెలుగు. కళ్లూ కళ్లూ కల్సి అణువణువూ పులకింత.

కాసేపటికి నవ్వొచ్చింది. ఈ ప్రపంచాన్ని జయించినప్పుడు కలిగే నవ్వు. ఆ ఆనందంతో అకస్మాత్తుగా అనేసింది తాను.

"అయిదవవాడు"

ఆ మాటతో ఉలిక్కిపడ్డాడు దయానంద్. అతని కళ్లలో గిర్రున తిరిగిన కన్నీళ్లు. అతని శరీరం ఒక్కసారిగా ముడుచుకుపోయింది. అతని హృదయం మూగబోయింది.

"సుమలతా! సారీ! నీవు కూడా కులమతాల్ని పట్టించుకుంటావని తెలియదు. ఎదుటివారికి అయాచితంగా దొరికే ఆయుధం అయిదవవాడు అనే తిట్టు. అయిదవ వాడికి ప్రేమించే హక్కు లేదా!" అవమానభారంతో గిరుక్కున వెనుదిరిగిన దయానంద్.

తనకా విషయం తట్టలేదు. ఎంత పొరపాటు అర్థం వచ్చింది. దయానంద్ ఇలా ఫీలయ్యాడేమిటి? తాను అనుకున్నదేమిటి! అతను అర్థం చేసికొన్నదేమిటి! అరక్షణంలో అర్థమై "దయానంద్" అంటూ అకస్మాత్తుగా కేక వేసింది. అతను క్షణం ఆగాడు. గబుక్కున అతన్ని చేరింది. పప్పీ యిచ్చింది. తాను చేసిందేమిటో తెల్సాక తనలో వణుకు. జరిగిందేమిటో తెల్సి అతనిలో ఆశ్చర్యం... కన్నీళ్లే ఆనందభాష్పాలుగా ఉక్కిరి బిక్కిరి...

దయానంద్‌ని చేయి పట్టి ఆపింది. ఆ చేతి నుండి తనలోకి ప్రవహిస్తున్న విద్యుత్తు "సారీ దయానంద్! నిన్ను అవమానించాలని ఆ మాట అన్లేదు" అని బతిమాలింది. బతిమాలిన కొద్దీ అతని పట్టుదల పెరిగింది. అయితే అయిదవవాడు అని ఎందుకన్నావ్ అని అతనడిగిన ప్రశ్నకు ఏమని జవాబు చెప్పగలదు. చెప్తే తన పట్ల అతనికెంత నీచాభిప్రాయం కలుగుతుందో. అయినా సరే- అతన్ని అవమానించలేదని నిరూపించకోవాలి.

"దయానంద్! అపార్థం చేసుకోవద్దు. నన్ను పెళ్లి చేసుకుంటానన్న వారిలో నువ్వు అయిదవవాడివి. నిన్ను ప్రేమించానని చెప్పిన వారిలో నువ్వు పదిహేడో వాడివి. అది గుర్తొచ్చి నవ్వానే తప్ప నిన్ను అవమానించాలని కాదు. సారీ దయానంద్"

తన మాటతో దయానంద్‌లో కొత్త ఆశ్చర్యం. అసహ్యించుకునే బదులుగా అతనిలో సిగ్గు.

"సుమలతా! నాకు సిగ్గుగా ఉంది. నేను నిన్ను హృదయపూర్వకంగా ప్రేమిస్తున్నాను. మొదట్నుంచీ ప్రేమిస్తున్నాను. నా ప్రేమను వ్యక్తం చేయడానికి ధైర్యం

చాలలేదు. దాని వల్ల ఒకటవ వాన్ని కావాల్సిన వాన్ని నేను పదిహేడో ర్యాంకులో పడిపోయాను. నేను ఒకటవ వాన్ని. అయిదవవాన్ని కాదు సుమలతా!"

అతను తన నిజాయితీని నిరూపించుకోవడానికి ఎన్ని సంగతులో గుర్తు చేశాడు. అప్పుడు గానీ అతను అందరికన్నా మొదట్నించీ తనని ప్రేమిస్తున్నాడని విశ్వాసం కుదరలేదు. దయానంద్‌ను మరింత ఉడికించడానికి అంది తాను.

"అయినా దయానంద్! నీ హృదయంలో భావం కలిగినప్పటిది నీ లెక్క. కానీ వ్యక్తం చేసినప్పుడే నాకు చేరుతుంది. కనక నా లెక్కే సరైనది. నీవు అయిదవ వాడివి. నలుగురి తర్వాతే నీ హృదయం నాకందింది. నా జ్ఞాపకాల్లోనూ నీ సంఖ్య అయిదవదే"

"సుమలతా! అలా అనకు ప్లీజ్. నీ కోసం ప్రాణం యిస్తాను. నువ్వు నిరాకరిస్తే బ్రహ్మచారిగా ఉండిపోతాను. కాలేజీ మానేయమంటే మానేస్తాను. నన్ను నమ్ము..."

అతని మాటల్తో తనలో ఎంత ఆత్మవిశ్వాసం. సాయంత్రం శైలజతో యువరాణిలా ఫోజు కొట్టి చెప్పింది తాను.

"శైలూ! ఇపుడు నా స్కోరు పదిహేడు- అయిదు. నీ స్కోరు మూడు ఒకటి దాటలేదు. ఇప్పటికైనా ఒప్పుకుంటావా! ప్రేమించబడ్డానికి అందం ఒక్కటే ముఖ్యం కాదని. హృదయ సౌందర్యంతో ఎదుటివాళ్ళు తమ ప్రేమను వ్యక్తం చేసే అవకాశం యిచ్చే విధంగా సస్నేహంగా, సహృదయంగా ఉండడం ముఖ్యమనీ..."

శైలజ తనతో ఏకీభవించలేదు. తాను ఎంతో అందంగా ఉన్నానన్న గర్వపు చూపులు వదులుకోలేదు.

"అందంగా లేననే ఇన్ఫీరియారిటీతో నువ్వు అందర్నీ వలలో వేసుకోవాలని కావాలని ప్రయత్నించిన ఫలితం యిది" అంది శైలజ.

"రైట్! శైలూ! నేను అందంగా ఉన్నానని నీతో ఎప్పుడు చెప్పాను? మూతి మీద మీసాలు. మగరాయుడి ముఖం. నిన్నెవరే ప్రేమించేది అని నీవు దెప్పకపోయి వుంటే నాకీ చొరవా పట్టుదలా పెరిగి ఉండేవి కాదు. పదిహేడు మందితో ప్రేమించబడేట్టు చేసికోవడానికి నువ్వే కారణం. థాంక్సు"

"ఈ అయిదవవాడు ప్రవరాఖ్యుడని విన్నాను. నీ వలలో ఎలా పడ్డాడే. నీ హృదయంలో యింకెంత మందికి చోటిస్తావు. ఎవర్నో ఒకర్ని ఓకే చేయరాదూ. మిగతావాళ్ళు ఆశ వదులుకుంటారు" అంది శైలజ.

"అబ్బో! ఆశ. వారిలో ఒకర్ని కొట్టేద్దామనా? నేను ఎవర్నీ వదులుకోను. శైలూ! నేనీ విశాల విశ్వాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. నేనీ ప్రపంచాన్ని కన్నతల్లిని. నా మాతృ హృదయం ఈ విశ్వమంత విశాలమైనది. కులమత వర్గాతీత నవ సమాజ నిర్మాణం కోసం నా హృదయం అందర్నీ కలుపుకుంటుంది"

"సుమా! నీ కవిత్వం కట్టిపెట్టు. ఎవర్నో ఒకర్ని ఓకే చేయవే. నీకూ, వాళ్లకూ మంచిది"

"శైలూ! నీకు రాజకీయం అర్థం కాలేదు. ఓకే చేస్తే మిగతా వాళ్లంతా నన్ను వదిలిపోతారు. అది నాకిష్టం లేదు. నా ఇన్ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సును తొలగించుకోవడానికీ, అందంగా ఉన్నాననే నీలాంటివారి గర్వం అణచడానికీ నేనిలా ఉండకతప్పదు".

మరుసటి రోజు దయానంద్‌తో అంది తాను అందరితో అన్నట్టుగానే.

"దయానంద్! డిస్టింక్షన్ తెచ్చుకున్నవారికే నా ఓటు"

దాంతో దయానంద్ విద్యార్థి రాజకీయాలకు దూరమైనా చదువుకు దగ్గరయ్యాడు. అటు తర్వాత ఢిల్లీ జె.ఎన్.యు.లో చేరాడు. అక్కన్నించి కూడా ఉత్తరాలు రాస్తుండేవాడు. తాను జవాబిచ్చేది కాదు. క్రమంగా అతని ఉత్తరాలు తగ్గిపోయాయి. లక్నోలో ఉద్యోగం సంపాదించాడు.

బహుశా అప్పుడు రాసిన ఉత్తరమే పెద్ద ఉత్తరం. అతని ఉత్తరంలో ఎంత ప్రేమ గాఢత. తాను విద్యార్థి రాజకీయాల్లో పడి అతని ప్రేమని నిర్లక్ష్యం చేసింది.

పదహారు మంది సెలెక్టు కాకపోతేనే పదిహేడో వాడికి ఇంటర్వ్యూ కాల్ లెటర్ పంపిస్తావా. నీ నిర్ణయం కోసం ఎదిరి చూసే... నీ అయిదవ భర్త...

ఈ చివరి వాక్యాల్లో అతని కోపమూ... ప్రేమ గాఢతా రెండూ వ్యక్తమై తాను చలించిపోయింది. కానీ ఉత్తరం రాయలేకపోయింది. స్నేహితురాలింటికి వెళ్తున్నానని చెప్పి లక్నో వెళ్లింది.

అకస్మాత్తుగా దిగిన తనను చూసి దయానంద్ ఎంత పొంగిపోయాడు. ఈ వారం రోజుల ఆనందానుభూతుల్ని తాను జీవితంలో మరవగలదా! అలామాబాగ్, సింగార్‌నగర్, రాజాజీపురం, ఎన్నెన్ని వాడలు తిప్పాడు. ఎంత మంది స్నేహితులకు పరిచయం చేశాడు. చిడియాఘర్ (రాజాజీ పక్షుల జాతీయ జూపార్క్)లో పచ్చని గడ్డిలో చల్లని చెట్ల నీడలో ఎన్నెన్ని ఊసులు....

లక్నో నుండి రెండు గంటల దూరమైనా లేని కాన్పూర్ లక్నో కన్నా ఎంత భిన్నంగా ఉంటుందీ. లక్నోలో ఎన్ని రకాల హిందీలున్నాయో చెప్తే ఆశ్చర్యపోయింది. జాతీయ భాషగా హిందూస్తానీ ఉండాలని కోరిన గాంధీ ఆశయానికి భిన్నంగా హిందూస్తానీ నించి ఉర్దూ పదాలన్నీ తొలగిస్తూ సంస్కృత పదాలతో నింపిన హిందీని రుద్దుతూ వస్తున్న క్రమాన్నీ- దాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ సాగుతున్న ముస్లిం రచయితల్నీ, వారి ఉద్యమాల్నీ ఎంత చక్కగా పరిచయం చేశాడు. ఆశ్చర్యకరమైన విషయం- ఒక్క ఉత్తరప్రదేశ్‌లోనే ఎనిమిది రకాల హిందీ వాడకంలో ఉందట... దయానంద్ ప్రతి విషయాన్ని ఎంత సునిశితంగా పరిశీలిస్తాడో.

"నీ వీపులోని ఈ చిన్న పుట్టుమచ్చ కుడిచెంపపై ఉంటే ఎంత అద్భుతంగా ఉండేదో సమలతా!" అన్నప్పుడు తాను చకితురాలైంది. తన వీపులో పుట్టుమచ్చా? అతనెప్పుడు చూశాడు. తనని అంతగా పరిశీలిస్తూ చూస్తాడనుకునేసరికి ఒళ్లంతా సిగ్గుతో ముడుచుకుపోయింది.

లక్నో నించి కొన్నేళ్లకు సరిపడా ఆనందానుభూతుల్ని నింపుకొని యిల్లు చేరింది తాను. తాను వాళ్లింటికి వెళ్తానని చెప్పిన శైలజే తనని వెతుక్కుంటూ యింటికొచ్చి రెండు రోజులుండి వెళ్లిపోయింది. ఇక ఎన్ని చెప్పినా ఊకొట్టారే గానీ నమ్మినట్టు కన్పించలేదు ఇంట్లో...

శైలజను ప్రేమించిన రత్నాకర్ తనను పెళ్లి చేసుకోవడానికి అంగీకరించడం.. ఆశ్చర్యం అన్పించింది. భగ్న ప్రేమికుడితో తన వైవాహిక జీవితం... అంతకన్నా ఆశ్చర్యకరంగా శైలజ దయానంద్‌ని పెళ్లి చేసుకోవడం. ఏడాది వ్యవధిలో ఎన్నో ఊహించని మలుపులు తిరిగాయి జీవితాలు.

పొరపాటు తనదే. దయానంద్ రెగ్యులర్‌గా రాసే ఉత్తరాలకు జవాబిచ్చి ఉంటే యిలా జరిగి ఉండేది కాదు. విశ్వనాథ ఏకవీర నవలలోలా జీవితాలు తారుమారై ఉండేవి కావు.

ఆకాశంలో నీవే... అంతఃహృదయంలోనూ నీవే... శైలజలో నీవే... నా జీవిత వికాసంలో నీవే.... అంటూ దయానంద్ ఉత్తరం రాసినపుడు తనకు అయిదో నెల....

శైలజ యింత మోసం చేస్తుందని ఎవరూ అనుకోలేదు. దయానంద్ ఆసరాతో జె.ఎన్.యూ.లో చేరిన కృతజ్ఞతైనా లేకుండా అతన్ని నట్టేట ముంచింది. కూతుర్ని కని అతని మొహాన పడేసి మరొకర్ని చేసుకొంది. తర్వాత అతన్ని వదిలి మరొకరితో

అమెరికా వెళ్లిపోయింది. దయానంద్ ఎంత గొప్ప భావుకుడు.... కూతుర్ని ఒక తల్లిలా పెంచుతున్నాడు.

దయానంద్ కష్టాలు వింటుంటే తాను రత్నాకర్‌కు విడాకులిచ్చి పిల్లలతో సహా దయానంద్ దగ్గరికి వెళ్లిపోవాలనిపించేది.

"శైలూ! దయానంద్‌కు అన్యాయం చేయకు. అతడొక దేవుడు" తమ పాప రెండో పుట్టిన్రోజుకొచ్చినప్పుడు అంది తాను.

"సుమా! నా లక్ష్యం నెరవేరే దాకా నేనెవరినీ లెక్కచేయనని నీకు తెల్సు. నాకు ప్రేమించడం రాదని వెక్కిరించావు. నీపై ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాను. దయానంద్‌ను నీకు దూరం చేయగలిగాను. లక్నోలో ఉద్యోగం వచ్చాక నావాడిగా మార్చుకున్నాను. సుమలత నిన్ను గాఢంగా ప్రేమిస్తోంది అని రత్నాకర్‌కు అబద్దాలు చెప్పిందీ నేనే. జీవితంలో ఎవరూ అందుకోలేని ఉన్నత శిఖరాలందుకోవాలన్నదే నా లక్ష్యం".

ఆశ్చర్యపోయింది తాను. లక్నోలో నెలరోజులుండి అతన్ని ఆకర్షించింది. తన వల్ల తప్పు జరిగిపోయిందని దయానంద్ కుమిలిపోయాడు. శైలజ కోరుకున్న లక్ష్యం నెరవేరింది. పశ్చాత్తాపంతో అతను పెళ్లి చేసుకోవడానికి యిష్టపడ్డాడు. తన జీవితం పాడైపోయిందని ఏడ్చింది. అతడు ఓదార్చాడు. ఇవి మూడో మనిషికి తెలియకూడదని బాసలు చేసుకున్నారు.

పైసా కట్నం లేకుండా అయిదంకెల ఉన్నతోద్యోగిని భర్తగా గెలుచుకుంది.

"పురుషాధిపత్య సమాజం ఉన్నంత కాలం స్త్రీ తన అందంతో సాధించలేని ఉన్నత శిఖరాలు లేవని నిరూపించదల్చుకున్నాను సుమలతా!"

"శైలూ! దయానంద్‌ను గెలుచుకోవడం ప్రపంచాన్ని గెలుచుకోవడం కాదా! ఇంత కన్నా ఉన్నత శిఖరాలుంటాయా?"

"పిచ్చి సుమా! జీవితమంటే పెళ్లి, భర్త, పిల్లలు కాదని అంతిమ లక్ష్యం మరింత ఉన్నతంగా ఉండాలని నువ్వే అన్నావు గుర్తుందా!"

"నేనన్నది నీ సమాజం మారాలని కులమత వర్గాతీత నవసమాజ నిర్మాణం అంతిమ లక్ష్యంగా ఉండాలని, అంతేగాని భర్త, పిల్లల్ని కూడా కాదనేంత స్వార్థం అంతిమ లక్ష్యంగా ఉండాలని కాదు శైలూ!"

"సుమా! నీ అర్థంలో నీవు చెప్పావు. నా అర్థంలో నేను స్వీకరించాను. నువ్వే నా గురువువి. కానీ నీ లక్ష్యాలు వేరు. నా లక్ష్యాలు వేరు".

"శైలూ... దయానంద్‌కు అన్యాయం చేయకు అని మరోసారి కోరుతున్నాను. నీ వల్ల అతనికి ఇప్పటికే ఎంతో అన్యాయం జరిగింది"

"అంటే నువ్వు అతని భార్యవై ఉంటే న్యాయం జరిగి ఉండేదనా?"

"కాదా మరి! రత్నాకర్‌కు, నాకు యిష్టం లేని పెళ్లి నీ వల్లనేగా జరిగింది. నీ స్వార్థం కోసం ముగ్గురి జీవితాలతో ఆడుకొన్నావు".

శైలజ నవ్వుకుంది. ఆ నవ్వు తీరులో కదిలే తీరులో క్లియోపాత్రా కన్పించింది. క్లియోపాత్ర.. తన అందంతో ఎన్ని యుద్ధాలు సృష్టించింది. ఎన్ని సామ్రాజ్యాలు కూల్చింది. ఎన్ని వేల మంది సైనికులు హతమయ్యారు.

"శైలూ నువ్వు క్లియోపాత్రా కావాలనుకుంటున్నావా! నేను ఇప్పటికి హృదయపూర్వకంగా ప్రేమించే నా దయానంద్‌ను బలిపశువును చేయదలుచుకున్నావా! నీ కాళ్లు పట్టుకుంటానే. దయానంద్‌కు అన్యాయం చేయకు ప్లీజ్" అంటూ ఆమె చెక్కిలి ముద్దాడింది తాను. నవ్వుతూనే శైలు కాళ్లు పట్టుకుంది తాను. పైకి నవ్వుతున్నా లోపలెక్కడో గుండెలో కలుక్కుమంది.

తాను ఏది జరగకూడదని కోరుకుందో అదే జరిగింది. శైలూ తల్లీదండ్రి, చెల్లెలూ, తమ్ముడూ దయానంద్ యింట తిష్టవేశారు. దయానంద్ బంధువులు దూరమయ్యారు.

కొద్ది నెలల్లోనే దయానంద్ తన యింట్లో తానే అంటరానివాడయ్యాడు. అతని పళ్లెం, బట్టలు, టవల్, బెడ్డు, గ్లాసు అతనికే ప్రత్యేకం. చెల్లెలు హృద్యని వారించింది శైలజ.

"హృద్యా! ఎంత అసహ్యకరమైన పని చేస్తున్నావు. అతడు నా భర్త. అతని వల్లే నీకీ యింట్లో ఇన్ని సుఖాలు లభిస్తున్నాయి. అతని పళ్లెం, గ్లాసు, బెడ్‌షీట్లు వేరుగా పెట్టడం నా హృదయాన్ని ఎంతగా కలచివేస్తుందో తెల్సా!"

"అక్కయ్యా! నాకే కాదు, అమ్మకూ- నాన్నకూ బావంటే అసహ్యం. అతను తాకిన వస్తువులు, అతను తిన్న పళ్లాలు... నాకసహ్యం... ఏదో గతి లేక నీ యింటికొస్తే... మేం ఆత్మాభిమానం చంపుకోలేం... వెళ్లిపోమంటే యిప్పుడే వెళ్లి పోతా" అంటూ బెదిరించింది. అది ఉత్త బెదిరింపు అని తెల్సు. కానీ కాలక్రమంలో వారికి లొంగిపోయింది. తన లక్ష్యం నెరవేరాలంటే తనకు వాళ్ల మద్దతు కావాలి. తాను మెజారిటీ అయి దయానంద్ ఒంటరివాడు కావాలనుకుంది శైలజ.

దయానంద్... ఎంత చిత్రహింస అనుభవించాడో... తన యింట్లో తానే అతిథిలా ఒక గదికి పరిమితమయ్యాడు.

ఓసారి మొహం కడుక్కుని టవల్‌తో తుడుచుకుని బెడ్డు మీద పడేశాడు దయానంద్. హృద్య కెవ్వున అరిచింది. ఏమైందోనని వణికిపోయాడు దయానంద్. ఆ టవల్ తనదని ఆ బెడ్డు మీది బెడ్‌షీట్లు నిన్ననే ఉతుక్కున్నానని అవి మైలపడ్డాయని... ఈ రోజు శనివారం ఉపవాసం. ఎలా... అంటూ ఏడ్చేసింది హృద్య.

ఏడ్వాల్సింది మరదలో తానో అర్థం కాలేదు దయానంద్‌కు. కన్నీరు బలవంతంగా అదిమిపట్టాడు. అలా మెల్లమెల్లగా అన్నిటికీ దూరమై తన సింగిల్ బెడ్ రూం గెస్టుల కోసం అని అట్టిపెట్టిందానికి పరిమితమయ్యాడు దయానంద్.

శైలజ అమెరికా వెళ్లింతర్వాత ఆమె తరఫు బంధువులు యిల్లు వదిలిపోయారు. అప్పుడు జైలు నుండి విడుదలైన వాడిలా స్వేచ్ఛగా ఊపిరి పీల్చాడు దయానంద్. కానీ శైలజ లేని ఒంటరితనం- తనకు బాసటగా కూతురు భవ్య...

అక్కడ దయానంద్... ఇక్కడ తాను.... రత్నాకర్‌కు చెప్పినట్టు వినే మరమనిషి కావాలి. తనలా హృదయమున్న మనిషి అక్కరలేదు. ప్రతి మాటకూ తననీ, తన వ్యక్తిత్వాన్నీ, తన అందాన్నీ కించపరుస్తాడు.

"నీ వల్ల నేను శైలజను కోల్పోయాను. అద్భుతమైన నా కల కరిగిపోయింది. మొద్దు ముహం దానా! నీ ముహం చూస్తే ఉన్న కోరిక కూడా చచ్చిపోతుంది. ఎందరో చస్తున్నారు. నువ్వు చస్తే ఎంత బావుండేది. ఆత్మహత్య చేసుకోరాదూ.. నీ పీడా పోతుంది..."

"రత్నాకర్... నీకు దండం పెడ్తాను. నువ్వు ఎన్నయినా తిట్టు... కానీ అందంగా లేనని మాత్రం తిట్టకు. ఎప్పుడో ఆత్మహత్య చేసుకొంటాను. అంత దాకా క్షోభపెట్టకు... ప్లీజ్.." అంటూ వేడుకునేది తాను.

పిల్లలు తన కాళ్లను చుట్టేసి "మమ్మీ! నువ్వు చచ్చిపోవద్దు..." అని ఏడ్చేవాళ్లు. తన పిల్లలు ఏమైపోతారో అని బెంగ ఒక వైపు... ఈ క్షోభ కన్నా చచ్చిపోవడమే హాయి అని మరో వైపు...

శైలజ దయానంద్‌ని వదిలేసి అమెరికా వెళ్లిపోయాక రత్నాకర్ కాస్త తగ్గాడు. కానీ తనని తన వ్యక్తిత్వాన్ని కించపరచడం మానలేదు. తాను అన్నిటా చొరవ

కోల్పోయింది. ఏ పని చేయడానికైనా, ఏ మీటింగ్‌కు వెళ్లడానికైనా, చివరకు స్నేహితురాళ్లని కలవడానికైనా అతని అనుమతి తీసుకోవాలి. అనుమతి లేకుండా పోతే వారం రోజులు యింట్లో నరకం సృష్టిస్తాడు. పిల్లలు బెంగపడతారు. వారి మనస్సులపై ఏవో భయాలు అభద్రత నీలినీడలు చదువులో వెనుకబడ్డారు. స్నేహం చేయడంలో చొరవ కోల్పోయారు. ఎప్పుడూ ఏదో కోల్పోతున్నట్లుగా పిల్లల ముహాలు నిస్తేజంగా చూస్తే తన కడుపు తరుక్కుపోయింది. రత్నాకర్‌తో పోట్లాడి సాధించగలిగేదేమీ లేదు. పిల్లల కోసమైనా తను అణిగిపోక తప్పదనుకుంది.

అయినా రత్నాకర్‌కు తృప్తి లేదు. తాను స్టూడెంట్ లీడర్‌గా ఉండి ఆర్గనైజ్ చేసిన చొరవ, వ్యక్తిత్వం, ఉన్నతాశయాలు రత్నాకర్‌ని యిప్పటికీ జెలసీకి గురి చేస్తూ యిన్ఫీరియారిటీలో పడేస్తున్నాయని తాను గమనించింది. కాని అందుకు యిప్పుడు తాను ఏం చేయగలదు. విడాకులు, ఆత్మహత్య, యివేవీ తన సమస్యను పరిష్కరించవు.

శైలజలా పిల్లల్ని అతనికే వదిలేసి తాను మళ్లీ సమాజం కోసం అంకితం కావాలనుకుంది. కానీ రత్నాకర్ దయానంద్ కాదు. తన పిల్లల భవిష్యత్తు ఏమౌతుందోనని భయం.

వీరమరణం పొందడమే తప్ప ఓటమి ఎరుగని సమ్మక్క, సారక్క అన్నారు తనని. జోన్ ఆఫ్ ఆర్క్‌లా మౌనంగా శిక్ష అనుభవించడం కాదు... అంటూ తానెందరికో చెప్పింది. కాని తానే ఆ స్థితిలో కూరుకుపోయింది. తప్పని తెల్సి తప్పదని తెల్సి ఆ పని చేయక తప్పలేదు. తెల్సి రత్నాకర్ డ్యూటీకి వెళ్లిపోయాడు. పిల్లలు ఏడ్చి ఏడ్చి గబగబా ఆసుపత్రికి తీసికెళ్లి బతికించుకున్నారు.. తాను బతికానని తెల్సి మూడో రోజు హాస్పిటల్‌కు చూడ్డానికొచ్చాడు రత్నాకర్.

తాను ఎందుకు బతకాలో తెలియక కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది... తన డైరీలు.. ఉత్తరాలు.... ఎప్పుడు చదివారో పిల్లలు...

ఓ రోజు అకస్మాత్తుగా బాంబు పేల్చారు పిల్లలు.

"మమ్మీ! దయానంద్ అంకుల్.. మా డాడీ అయితే ఎంత బాగుండేది. శైలజ ఆంటీ అంకుల్‌కూ, నీకూ ఎంత అన్యాయం చేసింది... డాడీకి విడాకులియ్యి మమ్మీ... దయానంద్ అంకుల్ దగ్గరికి వెళ్లిపోదాం... దూరంగా.. ఎవరికీ కన్పించనంత దూరంగా.. లక్నోలోనే బతుకుదాం మమ్మీ..."

'తల్లీ భూదేవి' నవలలోలా తన పిల్లలే తమకు కొత్త డాడీ కావాలని ప్రతిపాదిస్తున్నారు. కానైతే అసలు డాడీ బతికుండగానే.. తన జీవితం అఖిలన్

రాసిన చిత్రసుందరిలా మారుతోందా! తానొక ఎగ్నెసీ స్మెడ్లీలా తిరిగి జీవితాన్ని గెలుచుకోగలదా...

ఆత్మహత్యా ప్రయత్నం నుండి బతికి బయటపడ్డాక బతుకుతున్నదంతా అదనపు జీవితమే. తాను ఆనాడే చచ్చిపోయింది అనుకోవడం నుంచి విచిత్రంగా తనలో కొత్త ధైర్యం. అదే ధైర్యంతో దయానంద్ రాసిన ఉత్తరాన్ని రత్నాకర్ కంట పడాలని టేబిల్ మీద పెట్టింది...

దయానంద్!.. ఇన్నేళ్ల అతని చిత్రహింస తర్వాత ఈ శరీరంలో మనుస్సులో, చైతన్యంలో ఏమ్మిగిలిందని నన్ను కోరుకుంటున్నావ్! నా వయస్సు ఉడిగింది. రత్నాకర్ మానసిక హింస పుణ్యమా అని సెక్కు మీద అసలు కోరికే చచ్చిపోయింది. శవంలాంటి ఈ శరీరాన్ని, మనస్సును- నీకు మళ్లీ ఎలా అర్పించను దయానంద్! నా శరీరంపై నీకు కలిగిన ఈ మోజును అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాను దయానంద్! నువ్వు అందరిలాంటి మగాడివేనా! లేకపోతే ఇంద్రప్రస్థ లాడ్జింగ్‌లో ఒంటరిగా కల్సుకుందామని ఎందుకు రాస్తావు...

"దయానంద్! నిజం చెప్పనా! లోకం కోడై కూయనీ. ఈ వయస్సులో నీ ప్రతిరూపం నా శిశువుగా లాలించాలని ఉండేది యింతకాలం. కానీ యింత నీచమైన పద్ధతిలో కాదు. ఏమైనా సరే. నువ్వు రాసిందేమిటో... నేను అర్థం చేసుకున్నదేమిటో.. అపార్థాలు వద్దు. నిన్ను పూర్తిగా విశ్వసిస్తున్నాను. నీపై నాకు పూర్తి విశ్వాసం ఉంది. నీవు అలాంటి వాడివి కాదని నా హృదయం చెపుతోంది..."

* * * *

ధర్మరాజు కూతురు పెళ్లికి ముందుగా రాలేనని, సరిగ్గా పెళ్లి సమయానికి అందవస్తానని అన్నాడు రత్నాకర్. సుమలత ఒక రోజు ముందే బయలుదేరింది. పిల్లలూ మమ్మీతో బయల్దేరారు. ధర్మరాజు యింట్లో, పెళ్లి విడిదిలో రెండు గంటలు కలివిడిగా తిరిగి సాయంత్రం పిల్లల్ని తీసుకుని ఇంద్రప్రస్థకు బయల్దేరింది సుమలత. దయానంద్ అంకుల్‌ను చూడాలని, అతని కూతుర్ని చూడాలని పిల్లల ఆరాటం...

రూం నంబరు కనుక్కొని తలుపు కొట్టింది సుమలత. రూంలోంచి వినపడుతున్న సంగీతం ఆగిపోయింది. తలుపు తెరిచింది. ఆమె జూనియర్ శైలజలా ఉందో, దయానంద్‌లా ఉందో ఒక్క క్షణం తబ్బిబ్బయింది సుమలత. అంతకన్నా ఆశ్చర్యం దయానంద్ రూంలో లేదు.

"ఆంటీ... డాడీ బజారుకెళ్లాడు... మీరొస్తారని చెప్పాడు. అన్నయ్యా, చెల్లి ఏరీ.." అంటూ ఆప్యాయంగా కుశల ప్రశ్నలు వేసి సుమలత కాళ్లకు నమస్కరించింది. భవ్య.

"ఏం చదువుతున్నావు పాపా!"

"సిబియస్ ఈ సెలబస్‌లో టువెల్త్ ఆంటీ"

సుమలత కాలింగ్ బెల్ నొక్కింది. వెయిటర్ వచ్చాడు. రిసెప్షన్‌లో ఉన్న పిల్లల్ని తీసుకరమ్మంది.

"ఆంటీ! నన్ను క్షమిస్తానంటే ఒక మాట చెప్తాను" అంటూ అడిగింది భవ్య.

"భవ్యా!"

"ఆంటీ! మిమ్మల్ని మమ్మీ అని పిలవాలనుంది. అంగీకరిస్తారా ఆంటీ..." భవ్య ఎందుకో ఏడుస్తోంది. ఎనిమిదేళ్ల పాపగా ఉన్నప్పుడు భవ్యను శైలజ వదిలి వెళ్లిపోయింది. పదేళ్లవుతోంది.

అందుకే గతమంతా గిర్రున తిరిగి సుమలతకు కన్నీళ్లొచ్చాయి.

"విత్ ప్లెజర్" అనే మాటని పూర్తి చేయకుండానే పాపను హత్తుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది సుమలత.

సుమలత పిల్లలు తలుపు తోసుకొని రావడంతో వాతావరణం కాస్త మారింది. కళ్లు తుడుచుకొన్నారు. పరస్పర పరిచయాలయ్యాక కొద్ది సేపట్లోనే పిల్లల నవ్వులతో గది నిండిపోయింది. ఎన్నో ముచ్చట్లు.. ఎన్నెన్నో కబుర్లు.. ప్రపంచమంతా వాళ్ల మాటల్లో దొర్లి ప్రవహిస్తోంది. ఎన్నాళ్లకు పిల్లలు యింత హాయిగా నవ్వుతున్నారని సుమలత సంతోషపడింది. ఎన్ని గంటలు గడిచాయో...

షాపింగ్‌కెళ్లిన దయానంద్ రెండు చేతుల నిండా బ్యాగులు. తన పిల్లలకు అతను డ్రెస్సులు తీసుకురావడంతో ఆశ్చర్యపోయింది సుమలత. అంటే తన వెంట పిల్లలు కూడా వస్తారని ఎలా తెలిసింది దయానంద్‌కు? ఆ డ్రెస్సులను తీసుకుని పిల్లలు ఎంతో సంతోషపడ్డారు.

ఆఖరుగా "ఇది మీ కోసం. మీకు అభ్యంతరం లేకపోతేనే..." అంటూ చీర సుమలత చేతిలో పెట్టాడు దయానంద్.

చిన్నప్పుడు రెండో పెళ్లి చేసుకోవడానికి చీర కట్టించి తీసుకెళ్లాడంటారు. తనకీ చీర అలాంటిదా.. ఎందుకో అకస్మాత్తుగా చేతులు వణికాయి. తనకు నచ్చిన చీర.

"మమ్మీ... ఈ చీర ఎంత అద్భుతంగా ఉందో" పిల్లలు సంతోషంతో ఒకటే గోల....

అందరు కల్సి హాయిగా భోంచేసి సెకండ్ షోకెళ్లారు.

పడుకునేప్పుడు సున్నితమైన సమస్య. మేం మాట్లాడుకోవాలి. ఈ రాత్రంతా నిద్రపోం.. అంకుల్ మమ్మీ మీరీ గదిలో పడుకోండి. మేం ఆ గదిలో పడుకుంటాం అన్నారు. వాళ్లు తెలిసి అంటున్నారో, తెలియక అంటున్నారో తెలియదు. కానీ సుమలత గుండె భయంతో విలవిలలాడింది...

నిజానికి యిలాంటి క్షణం కోసం ఎన్నేళ్లు ఎదురుచూసింది తాను. కానీ ఆ ఘడియ రాగానే ఎందుకు వణుకు. వివాహబంధం పట్ల తనకు తెలియకుండానే తనలో గౌరవం, భయం పేరుకుపోయాయా!

చివరకు చర్చను అటు లాగి ఇటు లాగి ముచ్చట్లన్నీ అయ్యాక భవ్య సుమలతతో వేరే గదిలోకి వెళ్లింది. సుమలత పిల్లలు దయానంద్‌తో ఉండిపోయారు.

ధర్మరాజు కూతురి పెళ్లయిపోయింది. భోజనాలు పూర్తి కావచ్చాయి. ఎన్నో ఏళ్ల తర్వాత కల్సుకున్న అయిదుగురు మిత్రులు కుర్చీలు దగ్గరగా లాక్కుని ముచ్చట్లలో పడ్డారు.

ఎవరేమనుకున్నా సరేననుకుని సుమలత దయానంద్ తెచ్చిన చీరే కట్టుకుంది. రత్నాకర్ ఆమె పక్కనే కూర్చున్నాడు. సుమలత దయానంద్ కోసం చూస్తోంది. దయాకర్ ధర్మరాజు వెంటే తిరుగుతున్నాడు. పిల్లలు అప్పుడే ఎందరినో స్నేహితులుగా మార్చుకున్నారు. ఒకటే అల్లరి. ఒకటే నవ్వులు. పాత స్నేహితుల పిల్లలు పాత స్నేహితుల్లా కల్సిపోయారు.

"ఎవరి కోసం చూస్తున్నారు ఝాన్సీలక్ష్మీబాయి గారూ..." అంటూ నవ్వాడు అర్జున్.

"ధర్మరాజు కోసమై ఉంటుంది. అందరం కలిస్తే గ్రూప్ ఫొటో అవుతుందని కావచ్చు" అని నవ్వాడు భీమారావు.

సుమలత నవ్వింది. రత్నాకర్ ఆశ్చర్యపోయాడు. సుమలత అంత అందంగా, ఆనందంగా నవ్వుతుందా! ఆ నవ్వు చూసి ఎన్నేళ్లయిందో..

"ఎవరి కోసం మేడం" అన్నాడు రత్నాకర్ అతి మర్యాదగా.

"అయిదవవాడి కోసం..." అంటూ నవ్వింది సుమలత. ఆ నవ్వులో ప్రపంచాన్ని జయించిన విశ్వాసం.

"అర్థం కాలేదు సుమలతా!" అన్నాడు అర్జున్.

"నీవు రెండోవాడివి కదా! అతడు అయిదోవాడు. అతడే దయానంద్!" అంది. ఇరవై ఏళ్లనాటి నవ్వులు. కాసేపు అందరూ కుర్రాళ్లయి పోయారు. మధ్యలో దయానంద్ వారితో వచ్చి కలిశాడు.

సాయంత్రం వెళ్తానన్నాడు రత్నాకర్. తాము మూడు రోజులుండి వస్తామన్నారు పిల్లలు. పెళ్లి కూతుర్ని, పెళ్లి కొడుకుని సాగనంపాలి. సుమలత దయానంద్ లాడ్జీ ఖాళీ చేసి ఆ యింటికొచ్చారు. కాస్త ఏకాంతం కోసం చూద్దామంటే కోడిపిల్లల్లా ఎప్పుడూ వెంటే పిల్లలు. వారి ముందే అడిగింది సుమలత.

"దయానంద్! ఉత్తరం అలా రాశావేంటి! కవిత్వం పిచ్చి నిన్నింకా వదల్లేదా!" అంటూ నవ్వింది సుమలత.

ఆ మాట విని సుమలత కూతురు కావ్య మెల్లిగా అక్కన్నించి జారుకుంది. "అంకుల్! మమ్మీ బతకాలంటే మీరు మాకు సహకరించకతప్పదు. తనను నిండు హృదయంతో ప్రేమించే వారొక్కరున్నారనుకున్నా ఆత్మహత్యలు చేసుకోరని ఎక్కడో చదివాను. మా మమ్మీని మునుపటి మమ్మీగా మార్చే శక్తి మీలోనేఉంది అంకుల్! మా మమ్మీకి తిరిగి ప్రాణం పోయండి. మాకు ప్రాణబిక్ష పెట్టండి ప్లీజ్ అంకుల్..." అంటూ రాసిన కావ్య ఉత్తరం దయానంద్ కళ్లలో మెదులుతోంది. అది చెప్పడం భావ్యం కాదనుకున్నాడు.

"సుమలతా! గతించిన యవ్వనం తిరిగి ఎలానూ రాదు. కనీసం కలల్లో, జ్ఞాపకాల్లో, ఊహల్లోనైనా యవ్వనంతో ఉండాలని.. మరేం లేదు.. మీరు తిరిగి

సమాజానికి అంకితమవాలనుకునే మీ లక్ష్యం మీ పట్ల నాకు మరింత గౌరవం పెంచింది. నా నుండి ఎందరో ఏవోవో లబ్ది పొందారు. ఆశించారు. నా నుండి ఏమీ ఆశించనిది నీవే. నా జీవితానికి వెలుగైన నీవు సమాజానికి వెలుగై నడవడం నాకెంతో సంతోషం. నీవు విడిగా ఉండదల్చుకుంటే నేను సాయం చేస్తాను. ఊరకే కాదు. భవ్యకు మమ్మీగా ప్రేమ పంచినందుకు. అయితే వాళ్ల డాడీకి భార్యగా కాదు. అతడికి ఆ ఆసక్తి పోయింది"

దయానంద్ ఎటో చూస్తున్నాడు. సుమలత కళ్లు వర్షిస్తున్నాయి. లోకం ఏమైనా అననీ... తాను రత్నాకర్ నుంచి విడాకులు తీసుకుంటుంది. తన ఆశయాల కోసం పునరంకితం అవుతుంది.

"డాడీ! మమ్మీని పెళ్లి చేసుకోవా?" బేలగా అడిగింది భవ్య.

"పాపా! దూరంగా ఉండి స్నేహంగా సహకరించుకోవడంలో ఉండే పవిత్రతను సమాజం హర్షిస్తుంది. కల్సి జీవిస్తే అదే సమాజం ఈసడిస్తుంది.. ఈ విలువలు మారే దాకా.. సహనం తప్పదు. కాలమే సమస్యల్ని పరిష్కరిస్తుంది".

"అంకుల్! ఇపుడు మీతో పాటు మమ్మీ- మేమూ లక్నో వచ్చేస్తాం.."

"అపుడు నా యింట్లో నేను మళ్లీ పంచముడినవుతానేమో" నవ్వాడు.

"అదేమీ నాకు తెలియదు అంకుల్. కాని మమ్మీకి మీరు పంచప్రాణాలు"

"తొందరెందుకు గానీ యింకా మూడు రోజులుంటారుగా. ఈ మూడు రోజుల్లో పరస్పరం అవగాహన పెరుగుతుంది. అపుడు ప్రస్తుత నిర్ణయాలను సమీక్షించుకుందాం" దయానంద్ మాటల్తో సుమలత కళ్లు మెరిశాయి. పిల్లల భవిష్యత్తుపై చింత వీడింది.

ఆ రాత్రి యిల్లు వదిలిన సుమలత మళ్లీ తిరిగి రాలేదు. తన కోసం వెతకవద్దని ఆరు నెలల తర్వాత తానే ఉత్తరం రాస్తానని ఉత్తరం రాసి పెట్టి పోయింది. ఎక్కడికి పోయిందో తెలియదు. నాలుగో రోజున కన్నీళ్లతో పిల్లలు దయానంద్ వెంట లక్నో ప్రయాణమయ్యారు.

మమతలు- మానవ సంబంధాలు కథాసంపుటి, జులై 2000

కథా నిలయం
5511
శ్రీకాకుళం